

GLEMTE KVINDER: VIRKNINGEN AF ISLAMOFABI PÅ MUSLIMSKE KVINDER I DANMARK

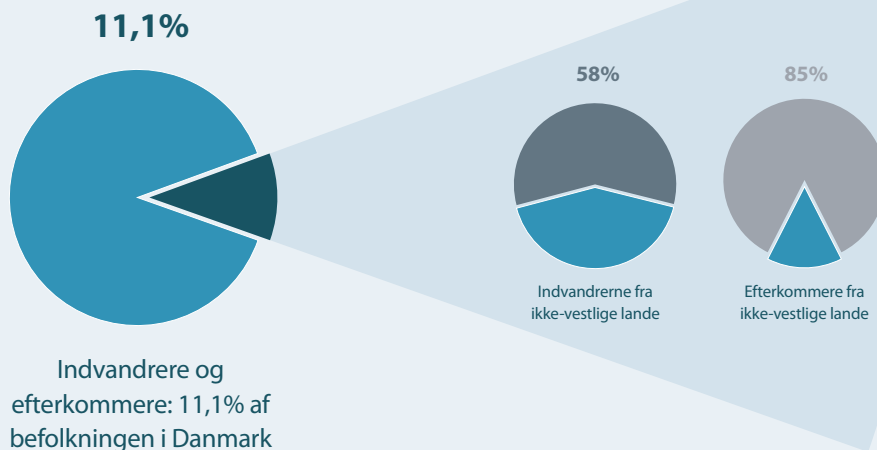

© Soufeina Hamed / tuffix.net

Der er ingen statistiske oplysninger om antallet af muslimske kvinder i Danmark, da der ikke er nogen omfattende dataindsamling om lighed opdelt efter etnicitet eller religion. Manglen på data opdelt langs etniske / religiøse linjer og brugen af forskellig terminologi, definitioner og kategorier har været en forhindring i forbindelse med forskningen. Men forskningen anvendte en terminologi baseret på antagelser om sammenhæng mellem nationalitet, etnicitet og religion

blandt indvandrere og flygtninge og deres efterkommere fra ikke-vestlige, muslimske majoritetslande. Dertil kommer, at tilfælde af diskrimination og hadforbrydelser fortsat er meget underreporteret.

Det anslåede antal muslimer er steget markant siden 1980 - fra ca. 0,6% af befolkningen til omkring **4,2%, 236,300 personer**, i 2012, ifølge en undersøgelse fra Center for Samtidsreligion på Aarhus Universitet. Stigningen skyldes primært ankomsten af flygtninge fra muslimske lande som Iran, Irak, Somalia og Afghanistan.

Danmark klassificerer lande som vestlige eller ikke-vestlig. Ikke-vestlig omfatter alle asiatiske (på nær Japan), afrikanske lande samt Mellemøsten. Denne klassifikation blev indført, da Venstre kom til magten i 2001.

RETSSAGER

I 2005 gav Højesteret Dansk Supermarked medhold i, at det ikke var ulovligt at forbyde de ansatte at bære religiøse tørklæder i arbejdstiden. Dette førte til en voldsom debat i medierne i årenes

løb. I 2013 blussede debatten op igen, da Nada Fraije søgte praktikplads i supermarkedet Netto, men fik at vide, at det var forbudt at bære tørklæde. Hun gik til sin lokale avis med historien. En advokat skrev et

debatindlæg i Politiken, der førte til oprettelsen af gruppen "Boycot Føtex, Bilka og Netto". Mediedebatten, der fulgte, resulterede i fjernelse af reglen i Dansk Supermarked.

Generelle arbejdsmarkedsforhold og forskelsbehandling: yderligere hindringer, når en kvinde og en muslimsk

Kvinder

Mænd tjener i gennemsnit mellem 15 og 21% mere end kvinder. Den kønsbestemte lønforskel ses også ved videregående uddannelser. Kvinder med højere uddannelse tjener 21,3% mindre end mænd med en videregående uddannelse.

Der er en **overrepræsentation af kvinder i deltidsstillinger** og i den lavest betalte del af den offentlige sektor, hvor kvinder udgør så meget som 75% af arbejdsstyrken, mens mænd er overrepræsenteret i den private sektor med 60%.

Kvindens repræsentation er steget støt på de fleste fronter i Danmark, men i topledertillinger og bestyrelser er der stadig en lav andel af kvinder - mens mændene tegner sig for 70% af topledere.

10% af den kvindelige befolkning i København har følt sig diskrimineret. Forskelsbehandling på grundlag af køn på arbejdsmarkedet er hovedsageligt relateret til ligeløn og afskedigelse under barsel og er ofte forårsaget af fravær på grund af børnepasning.

Kvinder med indvandrerbaggrund

Blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er **43% af kvinderne og 51,9% af mændene er i beskæftigelse.** Der er kun en lille forskel mellem mænd og kvinder fra Iran og Somalia og den største forskel er blandt pakistanere (63,5% mænd og 32,8% kvinder er ansat).

minoritetsmænd og -kvinder. Ikke desto mindre viser en undersøgelse, at selv om kvindelige efterkommere klarer sig bedre i uddannelse end mandlige efterkommere, er perioden mellem færdiggørelse af uddannelse og det første job længere for kvinder. Varigheden af det første job er også kortere for kvinder end for mænd.

Der har været en stigning på 15 procentpoint i **beskæftigelsesgrad blandt kvinder fra ikke-vestlige lande** i de seneste år. Dette skal ses i lyset af det relativt lave udgangspunkt for denne gruppe med kun fire ud af ti kvinder som del af arbejdsstyrken i 1998. Desuden mindsker uddannelsesniveaet for anden- og tredjegenérations indvandrere kløften af beskæftigede etniske

I 2013 var der 17% forskel i beskæftigelse mellem 25-64-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund og med for indvandrere og efterkommere på 50%. Desuden er ikke-vestlige indvandrerkvinders beskæftigelsesfrekvens 43,3% lavere end tilfældet for danske kvinder.

En undersøgelse, der består af telefoninterviews blandt 503 arbejdsløse førstegenerations indvandrere fra ikke-vestlige lande, har bekræftet, at tørklædet er en væsentlig årsag til, at muslimske kvinder føler sig diskrimineret:

55% af kvinderne i undersøgelsen svarede, at de "i høj grad" eller "i nogen grad" er enige i, at det **at bære tørklæde er en hindring for at få et job.** Denne holdning gælder især kvinder mellem 18-29 år (6 ud af 10 adspurgte mente, at tørklædet kan koste dem et potentielt job). Desuden sagde 64%, at det er "meget vigtigt" for dem at have et job, mens kun 8% svarede, at det "ikke er vigtigt".

Muslimske kvinder

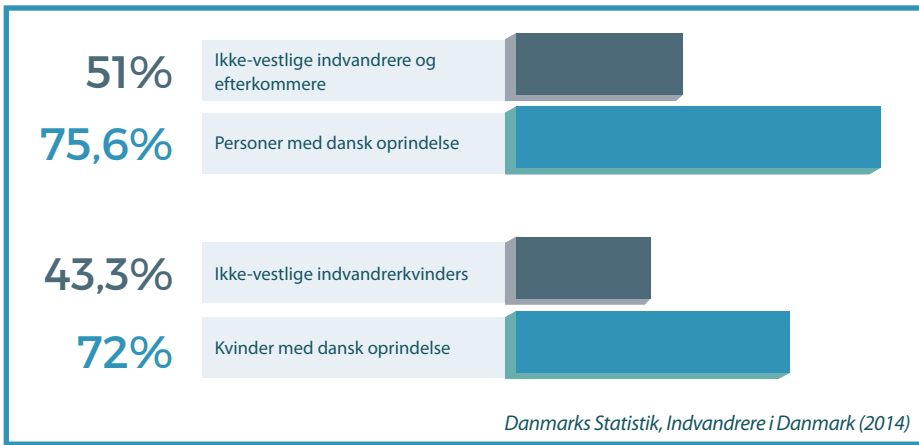
Muslimske grupper mener, at de hovedsagelig forskelsbehandles på grund af etnicitet (72%) og religion (38%).

En undersøgelse af 45 virksomheder fandt, at kvindelige, religiøse medarbejdere ofte er meget synlige på arbejdspladsen. En stor gruppe af disse kvindelige medarbejdere ønsker eller stiller krav om at kunne bære religiøse symboler eller tøj (især tørklæde), der matcher virksomhedens brand. Til spørgsmålet om medarbejdere, der ønsker at bære tørklæde, svarede 58%

af repræsentanterne for erhvervslivet, at dette "ofte" forekommer. Undersøgelsen fandt også, at 9 ud af 10 af de adspurgte virksomheder imødekommer de muslimske kvinders ønsker. Det må dog bemærkes, at undersøgelsen er foretaget blandt store virksomheder, der beskæftiger mange etniske minoriteter.

I en meningsmåling foretaget for avisen metroXpress i 2007, svarede 47% af de adspurgte svarede, at de enten var "helt enige" eller "enige" i, at Folketinget skal være en tørklædefri zone.

Beskæftigelsesfrekvens

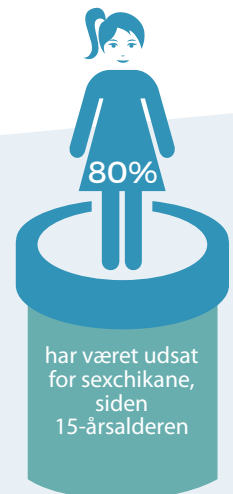
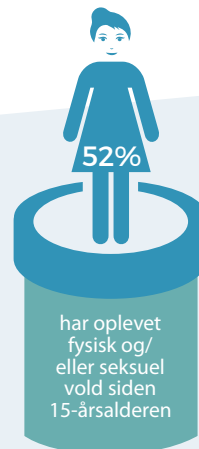
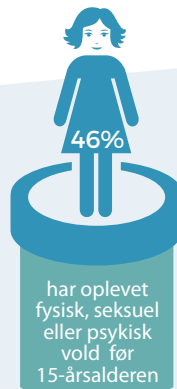

Blandt arbejdsløse indvandrere er kvinder den største gruppe og især kvinder, der er kommet til Danmark ved familiesammenføring og ikke har juridiske rettigheder til at modtage offentlige ydelser (overførselsindkomster), og som står over for en usikker økonomisk situation. Disse kvinder er i risiko for at blive hjemløse, hvis de bliver skilt.

Ifølge undersøgelser er de **primære barrierer** i forhold til indvandrerkvinders adgang til arbejdsmarkedet således en mangel på dansk kundskaber, manglende kvalifikationer, manglende netværk, dårligt helbred, traditionelle kønsroller og diskrimination.

Vold mod kvinder, hadforbrydelser og hadefuld tale: Muslimske kvinder i det voldelige krydsfelt

Vold mod kvinder

Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (2014)

De somaliske og tyrkiske interviewpersoner i Danmark er på "top 10"-listen over minoritetsgrupper, som er mest udsat for overfald eller trusler i de 27 EU-medlemsstater i 2008, ifølge en undersøgelse fra EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder.

Politiets Efterretningstjenestes (PET) nyeste rapporter om hadforbrydelser fra 2013 til 2015 viste, at størstedelen af religiøst motiverede hadforbrydelser er begået mod muslimer.

Verbal og fysisk chikane, såsom fornærmelser, at blive spyttet på, fysisk kontakt (fx puf eller afrivning af hovedtørklæder), og skriftlig chikane (fx trusselsbreve) udgør det højeste antal sager.

Forskning viser, at muslimske piger og kvinder i særlig grad oplever forskelsbehandling i forhold til brug af tørklæder i offentlige transportmidler (36%), eller at de bliver ignoreret i butikker (28%) såvel som på grund af deres etnicitet.

I en undersøgelse om unges oplevelse af diskrimination i København har **60%** af de kvinder, der svarede på undersøgelsen, oplevet at blive råbt ad eller gjort tilsvarende erfaringer, og mange af disse hændelser var baseret på deres udseende og tøj. Etniske minoritetskvinder oplever flere episoder i forbindelse med deres etnicitet, religion og religiøse symboler så som tørklædet.

Ifølge en undersøgelse fra Institut for Arbejdsstudier (IZA) er den største forudsete lønforskel (22-26%) at finde blandt indvandrere fra Tyrkiet, Afrika og Pakistan. Medianindkomsten blandt **indvandrede mænd** er **301.600 kr.** årligt. For **indvandrerkvinder** er den **263.300 kr.** årligt. Derfor ser det ud til, at kvinder udsættes for dobbelt diskrimination på grundlag af deres køn og etnicitet.

MEDIER

Journalist Deniz B. Serinci undersøgte **1.600 artikler** blandt seks af de største landsdækkende aviser i årene 1999 til 2013 i sin afhandling om danske mediedækning af muslimske kvinder. Han konkluderede, at me-

diere skrev negativt om muslimske kvinder og for det meste i forhold til kvindeundertrykkelse, social kontrol, tørklæder, tvangsægteskaber, æresdrab og omskæring af kvinder. Han konkluderede, at medierne på

denne måde bidrog til en „os“ og „dem“-kløft, hvor muslimske kvinder repræsenterede dem, som lever under undertrykkelse og kontrol, mens ikke-muslimske kvinder repræsenterede det frigjorte modbillede.

GOD PRAKSIS

Forskningscenteret KVINFOs

(Dansk Center for Forskning og Information om køn, ligestilling og mangfoldighed) mentornetværk matcher kvinder med flygtninge- og indvandrerbaggrund med kvinder, der er aktive i det danske samfund. Konceptet er meget vellykket: mere end 7.500 kvinder har deltaget i netværket siden starten i 2002, og mere end 3.200 mentorer blev matchet.

LOVGIVNING

I 2009 foreslog det politiske parti De Konservative et såkaldt "burkaforbud". Forbuddet skulle gælde for det offentlige rum og blev præsenteret som et forsøg på at befri muslimske kvinder, som var undertrykt og blev tvunget til at bære slør. Oprindeligt støttede regeringen forslaget. En officiel arbejdsgruppe bestilte en "burka-rapport" fra forskere på Københavns Universitet for at identificere antallet af kvinder i Danmark iført enten niqab eller burka. Forskningen konkluderede, at mellem 100 og 200 kvinder i Danmark var iført enten en niqab eller burka, og at halvdelen af disse var "etniske" danske konvertitter. I betragtning af at rapporten konkluderede, at der er en meget begrænset brug af niqab og burka i det danske samfund, og at dette først og fremmest er et frivilligt valg blandt etnisk danske kvinder,

udviklede sagen sig til en stor politisk uenighed. Hertil kommer ifølge juridiske eksperter i Justitsministeriet, at forslaget ville være i strid med den danske grundlov. Efterfølgende besluttede regeringen, at den i stedet ville sikre, at de eksisterende regler anvendtes til at forhindre brugen af niqab eller burka så meget som muligt.

I 2009 vedtog Folketinget en lov (populært kaldet tørklædeloven), der forbyder dommere at bære religiøse eller politiske symboler, og som indeholdt formuleringen, at "dommerne skal fremstå neutrale og dermed støtte offentlighedens generelle respekt og tillid til domstolene som den dømmende magt". Loven er blevet stærkt kritiseret, herunder af en række advokater, der har truet med at sagsøge. Advokaterne fagforening DJØF erklærede også, at loven ville "støde mange juridiske problemer", men loven er uændret.

ANBEFALINGER

- 1 Opgøre hadforbrydelser efter køn, religion og etnisk tilhørsforhold for bedre at kunne adressere spørgsmålet om multipel diskrimination.
- 2 Medier og politikere bør tage større ansvar med henblik på et mere nuanceret og kritisk syn på de mange forskellige grupper af muslimer i Danmark, snarere end ukritisk at fremstille radikale grupper som repræsentanter for en "homogen" muslimsk gruppe.
- 3 Fremme og igangsætte initiativer mellem kommuner, NGO'er og private virksomheder med henblik på at støtte inddragelsen af kvinder med anden etnisk baggrund på arbejdsmarkedet.
- 4 Finansiere og støtte akademiske undersøgelser af muslimske kvinders erfaringer og de tværgående typer af forskelsbehandling, som de kan stå overfor.

european
network
against
racism

www.enar-eu.org

Dette faktablad er baseret på resultater fra forskning foretaget af Nina Manojlovic-Karlshøj i Danmark inden for rammerne af ENAR-projektet "Glemte kvinder: virkningen af islamofobi på muslimske kvinder". Undersøgelsen blev udført i perioden november 2014 og juni 2015.

With the support of:

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

